

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Sendt via e-mail til hoeringer@fnet.dk med kopi til vic@fnet.dk og esla@fnet.dk

Dato: 15. november 2021

Sag: FO-21/11275-2

Sagsbehandler: /SKA

Direkte tlf.: +45 41 71 52 71

Forbrugerombudsmandens høringssvar vedr. udkast til ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om kapitalmarkeder, lov om investeringsforeninger m.v. og flere andre love

Finanstilsynet har den 18. oktober 2021 sendt udkast til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om kapitalmarkeder, lov om investeringsforeninger m.v. og flere andre love i høring hos Forbrugerombudsmanden.

Lovforslaget giver Forbrugerombudsmanden anledning til følgende bemærkninger om de foreslåede ændringer vedrørende behandling af personnummer og kontantreglen:

1. Finansielle virksomheder får generel hjemmel til at behandle personnummer uden kunders samtykke (lovforslagets § 1, nr. 12, § 6, nr. 2, og § 10, nr. 1)

Lovforslagets § 1, nr. 12, § 6, nr. 2, og § 10, nr. 1, vil give finansielle virksomheder, fondsmæglerselskaber og forsikringsformidlere m.v. hjemmel til at behandle oplysninger om personnummer med henblik på entydig identifikation ved varetagelse af administrative opgaver og rådgivning. Herfra er undtaget forsikringsselskabers, forsikringsformidlere og accessoriske forsikringsformidlers tilbudsgivning.

Hensynene bag lovforslaget er blandt andet beskrevet under punkt 2.14.2, side 49:

”Det vurderes på den baggrund hensigtsmæssigt at skabe en klar hjemmel til at behandle personnummer med henblik på at sikre en entydig identifikation af den enkelte kunde. En sådan mulighed vurderes at ville understøtte digitaliseringen og sikre, at eksisterende kunder nemt og enkelt kan få administreret deres finansielle produkter m.v., modtage rådgivning eller komme i kontakt med den finansielle virksomhed på sikker vis. Det er i den forbindelse en forudsætning, at kunden kan identificeres.”

Disse hensyn tilgodeser de omfattede virksomheder ved at lette deres *administrative byrde* i forbindelse med identificeringen af danske forbrugere.

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 41 71 51 51

CVR-nr. 10 29 48 19

EAN-nr. 579800018006

forbrugerombudsmanden@
forbrugerombudsmanden.dk
www.forbrugerombudsmanden.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)
www.icpen.org

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse bør hensyn til den administrative byrde vige for det væsentlige og helt grundlæggende hensyn til beskyttelse af forbrugernes fortrolige oplysninger.

I sin nuværende form vil lovforslaget medføre en næsten ubegrænset adgang til behandling af personnumre for de omfattede virksomheder. Dette gælder dels i forhold til definitionerne af ”administrative opgaver” og ”rådgivning” og til de ikke-udtømmende lister med eksempler på opgaver omfattet af loven.¹ Dels gælder det i forhold til de personer, hvis personnumre virksomhederne kan behandle. Alle virksomheder får adgang til at behandle ”kunders” personnummer, mens banker, realkreditinstitutter og forsikringsselskaber får en udvidet adgang til også at behandle oplysninger om personer, der ikke er kunder hos virksomhederne.²

Behandlingen skal efter ordlyden ske ”med henblik på entydig identifikation” men det fremgår ikke klart af bemærkningerne til lovforslaget, om der gælder et krav om, at den entydige identifikation skal være nødvendig for udførelse af den givne opgave, og i så fald under hvilke omstændigheder dette krav er opfyldt. Lovforslaget tager herunder ikke stilling til, om den entydige identifikation i nogle tilfælde vil kunne opnås på anden og mindre indgribende vis end ved behandling af personnummer. Til sammenligning indeholder hvidvasklovgivningen ikke et absolut krav om, at identifikationsoplysninger skal udgøres af personnummer, da der også kan anvendes lignende oplysninger, hvor kunden ikke har et personnummer, jf. hvidvasklovens § 11, stk. 1, nr. 1, a.

Forbrugerombudsmanden modtager ofte klager fra forbrugere, der ønsker at værne om hemmeligholdelsen af deres personnummer. I lyset heraf giver det nuværende krav om, at virksomhederne skal have samtykke til at behandle personnummer, en passende begrænsning af de tilfælde, hvor virksomhederne vælger at opkræve personnummer i stedet for at foretage identifikation på anden vis.

På den baggrund finder Forbrugerombudsmanden, at det vil svække forbrugerbeskyttelsen at give en generel adgang til forbrugeres personnummer uden forbrugernes viden og samtykke for at lette virksomhedernes administrative byrde.

Det fremgår heller ikke af lovforslaget, hvori den administrative byrde består, da kunder kan oplyse deres personnummer digitalt eller give et

¹ Jf. lovforslagets side 78-79, 137-138 og 154-155.

² Jf. fx lovforslagets side 78. Dette omfatter eksempelvis kautionister, garantistillere, begunstigede, modparter, deponenter, tredjemandspantsættere, fuldmagtshavere, brugere af selvbetjeningsløsninger, oprettere af børneopsparinger, værger, indskydere, reelle ejere, ledelsesmedlemmer, forsikringstagere, sikrede og skadelidte.

digitalt samtykke til, at virksomheden indhenter personnummeret, når det er til brug for rådgivning og administration af kunders produkter.

På det foreliggende grundlag er det Forbrugerombudsmandens opfattelse, at de foreslåede ændringer vil svække forbrugerbeskyttelsen og derfor bør udgå af lovforslaget.

2. Ophævelse af betalingslovens § 81, stk. 4, om meddelelse til Finanstilsynet ved nægtelse af kontanter efter kl. 20 (lovforslagets § 5, nr. 3)

Det fremgår af Erhvervsministeriets hjemmeside, at listen over røveriudsatte områder omfatter 25 procent af postnumre i Danmark. Betalingsmodtagere i disse postnumre kan vælge kun at tage imod kontanter til kl. 20, hvis virksomhederne meddeler Finanstilsynet om dette.

Med ophævelse af denne underretningspligt i betalingslovens § 81, stk. 4, må flere betalingsmodtagere antages at benytte sig af muligheden for at undlade at tage imod kontanter efter kl. 20. Lovforslaget medfører således, at betalingsmodtagere i 25 procent af landets postnumre uden videre kan undlade at tage imod betaling med kontanter efter kl. 20.

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse vil ophævelsen af underretningspligten således ikke alene indebære en lettelse af administrative byrder, men må antages også i praksis at ville kunne medføre, at flere betalingsmodtagere vil undlade at tage imod kontanter efter kl. 20.

3. Kodificering af dispensationspraksis for midlertidige arrangementer (lovforslagets § 5, nr. 3)

Den foreslåede § 81, stk. 5, undtager arrangementer såsom festivaller, byfester og lignende arrangementer af midlertidig karakter fra pligten til at tage imod kontanter.

Ændringen fra den hidtidige dispensationsadgang til helt at undtage de omhandlede arrangementer fra kontantpligten, må antages at ville medføre, at flere arrangementer vil undlade at modtage kontanter.

Ændringen vil medføre, at Forbrugerombudsmanden fremover skal vurdere, om betalingsmodtagere overholder de betingelser, der er fastlagt i Erhvervsministeriets og Finanstilsynets praksis for at blive undtaget fra pligten til at modtage kontanter.

Betingelsen i stk. 5, nr. 2, om, at arrangementet højst må forekomme én gang årligt, kan give anledning til betydelig fortolkningstvív. I bemærkningerne er anført følgende:

”Der er dog intet til hinder for, at den samme arrangør kan afholde flere uafhængige arrangementer. Det kunne eksempelvis være, at den samme arrangør afholder en række festivaler, men hvor deltagelse i den ene festival er uafhængig af den anden, eksempelvis ved at der købes billet særskilt til hver festival, forudsat at festivalerne overholder de øvrige betingelser.”

Ifølge bemærkningerne kan en arrangør således holde flere arrangementer på samme år, hvis der er separat billetsalg for de enkelte arrangementer. Det er ikke nærmere beskrevet, hvad der er hensigten med den pågældende betingelse, herunder hvad der menes med, at arrangementer er ”uafhængige”. Det fremgår ikke, om arrangementernes indhold skal tillægges betydning. Det kan fx give anledning til tvivl, om en række udendørs koncerter eller teaterforestillinger med samme navn, arrangeret af samme arrangør over tre måneder, er omfattet af undtagelsen. Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse er der behov for præcisering af denne betingelse i lovbemærkningerne.

Ifølge betingelsen i stk. 5, nr. 3, skal arrangementet foregå inden for et geografisk afgrænset område med adgangskontrol. Det er ikke nærmere uddybet i bemærkningerne, hvor meget der skal til, for at denne betingelse er opfyldt.

Det fremgår af stk. 5, nr. 4, at arrangøren forud for arrangementet tydeligt skal oplyse forbrugere, der deltager i arrangementet, om, at der ikke kan betales med kontanter. Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse er der tillige behov for at opstille en betingelse om, at der derudover skal ske tydelig skiltning ved indgangen og/eller ved de enkelte betalingssteder.

4. Forbrugerombudsmandens tilsyn vil blive mere ressourcekrævende

Kodificeringen af dispensationspraksis for midlertidige arrangementer vil som nævnt medføre, at Forbrugerombudsmanden fremover skal vurdere, om betalingsmodtagere overholder de betingelser, der er fastlagt i Erhvervsministeriets og Finanstilsynets praksis for at blive undtaget fra pligten til at modtage kontanter.

Forbrugerombudsmandens håndhævelse af kontantreglen vil derfor blive mere ressourcekrævende, idet disse betingelser skal vurderes i hver enkelt sag. Derudover forventer Forbrugerombudsmanden at modtage anmodninger om forhåndsbeskeder fra virksomheder, da undtagelsens anvendelsesområde kan give anledning til tvivl, som beskrevet oven for.

Forbrugerombudsmanden forventer derfor at skulle anvende flere ressourcer på at håndhæve kontantreglen som følge af ændringen.

Forbrugerombudsmanden står naturligvis til rådighed for en uddybning eller drøftelse af de ønskede præciseringer.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Sofie Kyllsbech Andersen
Fuldmægtig, cand.jur., procedør